

4 דצמבר, 2017
מנהלת – 39524

תנאים סביבתיים לאפר תחתית בגינון

דו"ח מצב

השימוש באפר תחתית מנופה גס כמצע גידול צמחים בחקלאות ובגינות [אושר ע"י המשרד להגנת הסביבה](#) בתאריך 23.9.07. זאת בהסתמך על מערכת מקיפה של [מתקר ובדיקת השפעות סביבתיות](#) הכוללת שטיפת יסודות קורט מזהמים לקרקע ולמי התהום, חשיפה לקרינה של עובדים ובני אדם מהציבור, קליטת יסודות קורט מזהמים ויסודות רדיואקטיביים בצמחים אכילים ופיזור אבק, שמצאה כי אין חשש למפגעים סביבתיים-בריאותיים בשימוש זה.

בתאריך 1.9.16 [בוטל האישור](#) בהוראת ראש אגף מניעת רעש וקרינה במשרד הגנת הסביבה בנימוק שלאור הירידה בכמויות אפר הפחם אין עוד הצדקה לשימוש זה.

בתאריך 18.12.16 סוכם בדיון משרד הגנת הסביבה עם משרד האנרגיה ומנהלת אפר הפחם כי השימוש באפר פחם תחתית כמצע גנני וחקלאי יתבצע בכפוף לתנאים שקבע הממונה על הקרינה הסביבתית בשנת 2008 כלהלן:

- רק בשטח מסומן ומשולט.
- אפר הפחם לא מהווה יותר מ 50% -ממצע הגידול.
- מניעת פיזור אפר הפחם באוויר.
- מניעת זיהום מי תהום או מי שתיה.
- מניעת פינוי או שימוש בלתי מבוקר.
- מנת קרינה לציבור, לרבות עובדים, של לא יותר מ 1 -מילירם לשנה.

במקביל הוטל על צוות מקצועי לבחון דרישות אלה בהיבט החשיפה לקרינה וממצאיו עד כה, המתבססים על בדיקות שנערכו ע"י האגף במשרד הגנת הסביבה ושטח בטיחות קרינה בממ"ג-שורק וכן על התייעצות עם סבא"א – הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, ניתן לסכם כי:

תרומת אפר פחם תחתית למנת הקרינה בהשוואה לטוף המוחלף על ידו כמצע גידול צמחים נמצאת בתחום המוגדר זניח על פי הוועדה הבינלאומית להגנה מקרינה ICRP.

אפר פחם תחתית מסווג על פי התקן הבינלאומי להגנה מקרינה של סבא"א כחומר שהיסודות הרדיואקטיביים שבו ממקור טבעי ושהחשיפה לקרינה הנגרמת על ידו מוגדרת כמצב קיים ולפיכך, הואיל וריכוזי היסודות נמוכים מערכי סף שנקבעו בתקן, הוא פטור מבקרה ופיקוח של הגנה מקרינה.